

Obsah

Slovo na začátek	13
-------------------------------	-----------

Kniha první   Základy, na nichž se staví

I. Zrození a vývoj pojmu supervize	17
<i>Zuzana Havrdová</i>	
1. Dialog jako součást novodobého významu supervize	18
2. Reflexe a supervize.....	20
3. Mentoring – andragogické učení – vzdělávací supervize.....	22
4. Supervize a některé psychologické zákonitosti vztahu v procesu pomoci.....	28
5. Skupinové formy práce a učení.....	31
5.1. Sociálně-politický proud.....	31
5.2. Skupinově dynamické hnutí.....	32
6. Organizace, organizační rozvoj a supervize.....	35
II. Pojem supervize v současnosti.....	39
<i>Zuzana Havrdová</i>	
1. Rozlišovací úroveň jako znak.....	39
2. Co se v supervizi děje.....	40
3. Porovnání možností externího supervizora a jiných odborníků	43
4. Co do supervize nepatří	44
5. Supervize, coaching, organizační poradenství	44
5.1. Odborná průprava, akreditace, výcvik	45
5.2. Porovnání cílů a metod.....	45
III. Mnoho tváří, jeden cíl	47
<i>Zuzana Havrdová</i>	
1. Účel supervize a jak je prováděna	48
1.1. Administrativní supervize a její účel	48
1.2. Vzdělávací aspekt supervize a jeho účel	51
1.3. Podpůrný aspekt supervize a jeho účel.....	52
2. Účel supervize a o čem je	54
2.1. Supervize zaměřená na organizaci	54
2.2. Supervize zaměřená na zaměstnance	56
2.3. Supervize zaměřená na případ.....	56
3. Účel supervize a časový faktor.....	57
4. Závěr.....	58

Kniha druhá Umění a řemeslo supervize

I. Supervizní kontrakt.....	65
<i>Zuzana Havrdová</i>	
1. Proces přípravy kontraktu	65
1.1. Je kultura organizace příznivá pro supervizi?	66
1.2. Jakou strategii přípravy zvolit?	66
1.3. Kdo bude zadavatelem supervize?	67
1.4. Proč je supervize považována za důležitou?	67
1.5. Jaké jsou dosavadní zkušenosti se supervizi?	67
1.6. Jak jsou příjemci supervize motivováni?	67
1.7. Jaká jsou témata ke změně v organizaci?	68
1.8. Jaké metody intervence vzájemně kombinovat?	68
1.9. Téma pro supervizi	69
1.10. Kdo se má účastnit supervize?	69
2. Vyjednání a obsah kontraktu	69
2.1. Kdo dojednává kontrakt.....	70
2.2. Otázka odpovědnosti.....	70
2.3. Jak vybírat supervizora	70
2.4. Obsah kontraktu o supervizi	71
3. Závěr.....	72
II. Skupinová práce v supervizi.....	75
<i>Zuzana Havrdová</i>	
1. Skupinová supervize	75
1.1. Výhody a nevýhody skupinové supervize	76
1.2. Druhy a formy supervizních skupin	76
2. Úloha supervizora při práci se skupinou	78
3. Kompetence supervizora, kompetence supervizantů a vzájemný vztah	80
3.1. Kompetence supervizora.....	80
3.2. Kompetence supervizanta	82
3.3. Vzájemný vztah supervizora a supervizantů	83
4. Struktura a proces ve skupinové supervizi.....	84
5. Základní principy a zdroje dynamiky skupinové supervize	85
5.1. Členství ve skupině	86
5.2. Kontrakt a další dohody	86
5.3. Dodržování prvků skupinové práce.....	87
6. Začínající supervizní skupina a její formace.....	87
6.1. Téma pro skupinovou supervizi	88
6.2. Práce na naplnění potřeb supervizanta	89
7. Problémy skupinového procesu	90
8. Závěr.....	92
III. Týmová supervize.....	93
<i>Martin Hajný</i>	
1. Čím se zabývá týmová supervize?	93
2. Organizace a tým před supervizi	94

2.1.	Příklady uspořádání vztahů v organizaci a jejich možný vliv na supervizi	94
2.2.	Stav týmu z hlediska zkušenosti a zralosti	96
2.3.	Nastavení supervizora před supervizi	97
3.	Krok první – kontakt, oslovení nebo zakázka	98
4.	Krok druhý – vyjednávání se zadavatelem supervize, vedením či ředitelem	99
4.1.	Organizace a obsah prvního setkání	100
4.2.	Zahájení práce na společné dohodě (kontraktu).....	100
4.3.	Zacházení s informacemi.....	101
5.	Krok třetí – první setkání se supervidovanými – kontrakt s týmem	101
6.	Krok čtvrtý – vlastní proces supervize	102
6.1.	Možný námět jednoduché struktury průběhu supervizního setkání týmu	102
6.2.	Techniky supervizní práce v týmu	103
6.3.	Ohniska zaměření supervizního procesu.....	106
6.4.	Dynamika vztahů v rámci »supervizního trojúhelníku«	109
7.	Krok pátý – hodnocení	112
8.	Krok šestý – ukončování supervize	114

Knih třetí Krása rozmanitosti

I.	Psychodynamický přístup k supervizi	117
	<i>Martin Hajný</i>	
1.	Stručný úvod do současné situace	117
2.	Základní psychodynamická pravidla ve vztahu k supervizi	118
2.1.	Pravidla neutrality, abstinence a anonymity	118
2.2.	Co z toho může být inspirativní pro supervizi?.....	119
3.	Vybrané prvky teorie a praxe psychoanalýzy a psychodynamické psychoterapie	120
3.1.	Vnitřní supervize	120
3.2.	Přínos psychoanalýzy a psychodynamické psychoterapie k supervizi	122
3.3.	Interpretace, načasování, interpretační trojúhelník.....	126
II.	Využití psychodramatu v supervizi	131
	<i>Bernd Fichtenhofer</i>	
1.	K teorii psychodramatu a sociometrie	131
2.	Vybrané základní pojmy a hlavní techniky jednání v psychodramatu	132
2.1.	Jeviště	132
2.2.	Výměna rolí – změna rolí – interview	133
2.3.	Význam skupiny, jednání nanečisto a feedback (zpětná vazba)	135
3.	Slovo na závěr	136
III.	Bálintovské skupiny a supervize	139
	<i>Vlastimil Sojka</i>	
1.	Úvod	139
2.	Michael Bálint	139
3.	Skupinová práce a bálintovské skupiny	140
4.	Bálintovská skupina a supervize	140

5.	Přenos a protipřenos, paralelní proces	140
6.	Meze a přesahy bálintovských skupin	142
7.	Struktura bálintovských skupin	142
8.	Bálintovské skupiny ve světě a v České republice	144

IV. Modelování systémů v supervizi 147

Ivana Veltrubská

1.	Psychologická východiska	148
2.	Kontrakt	148
3.	Pohled na problém	149
4.	Způsob řešení	150
5.	Vztah supervizora a supervidovaného	150
6.	Techniky	151
7.	Příklady ze supervize	151

V. Kreativní práce v supervizi 153

Jana Merhautová

1.	Některé formy tvořivého projevu využívané v supervizi	154
2.	Rizika kreativních technik	159
3.	Nároky na supervizora při zařazení kreativních technik	159
4.	Závěr	160

Kniha čtvrtá Jak u nás děláme supervizi

I. Supervize ve struktuře řízení 163

Chris Payne

1.	Co je manažerská supervize?	163
1.1.	Vedoucí týmu jako supervizor	164
1.2.	Cíl a funkce supervize	164
1.3.	Myšlenka supervizního schématu	164
2.	Rozlišení supervizních procesů	165
2.1.	Formální plánovaná supervize	165
2.2.	Formální neplánovaná supervize	165
2.3.	Neformální plánovaná supervize	165
2.4.	Neformální neplánovaná supervize	166
3.	Různé funkce manažera v pozici supervizora	167
4.	Různé rozměry manažerské supervize	168
5.	Styly a metody supervize	169
6.	Závěr	170

II. Supervize ve školství 173

Václava Masáková

1.	Supervize v zařízeních ochranné a ústavní výchovy	173
2.	Supervize v zařízeních výchovného poradenství	174
3.	Supervize ve školách	175

III. Supervize zdravotnických pracovníků.....	177
<i>Monika Marková</i>	
1. Klinická supervize.....	177
2. Modely klinické supervize.....	178
3. Osoba supervizora.....	178
4. Supervize v českém ošetřovatelství.....	179
5. Začínáme se supervizí.....	179
6. Jednotlivé formy supervize v praxi.....	180
7. Závěrem.....	182
IV. Supervize v ergoterapii.....	183
<i>Jana Jelínková, Helena Hločová</i>	
1. Představení oboru ergoterapie.....	183
2. Supervize v ergoterapii.....	184
3. Současná situace v České republice.....	185
4. Požadavky na supervizora v oboru ergoterapie.....	186
5. Specifika supervize pro obor ergoterapie.....	186
5.1. Problémy v profesní roli.....	186
5.2. Problémy v dovednostech a osobní problémy.....	187
6. Postřehy z výzkumu skupinové supervize ergoterapeutů.....	188
7. Závěr.....	189
V. Videotrénink interakcí a supervizní proces.....	191
<i>Kateřina Šilhánová</i>	
1. Úvod.....	191
2. Supervize ve VTI.....	191
2.1. Základní specifika supervize ve VTI.....	192
2.2. Vlastní model supervize.....	192
2.3. Fáze supervizního rozhovoru.....	193
2.3.1. Otevření rozhovoru.....	193
2.3.2. Domlouvání cíle setkání.....	194
2.3.3. Presentace materiálu, témat pro supervizi.....	194
2.3.4. Interakční analýza prezentovaného materiálu.....	194
2.3.5. Propojení analýzy s plánem pomoci.....	195
2.3.6. Stanovení pracovních kroků.....	195
2.3.7. Rekapitulace a vyhodnocení supervize.....	195
2.4. Obsah a forma supervize.....	195
2.5. Formáty supervize.....	196
3. Oblasti aplikace VTI supervize.....	197
3.1. VTI supervize při práci s rodinou.....	197
3.2. VTI supervize v oblasti pedagogické.....	197
3.3. VTI v organizacích sociálních služeb, školství a zdravotnictví.....	198
4. Závěr.....	198
VI. Supervize v duchovním doprovázení.....	201
<i>Jindřich Kotvrda</i>	
1. Duchovní doprovázení.....	201
1.1. O co duchovní doprovázení usiluje?.....	202

2.	Supervize duchovního doprovázení	202
2.1.	Obečný cíl supervize duchovního doprovázení.....	202
2.2.	Rozdíl mezi supervizí a konzultací.....	203
2.4.	Co se do supervize duchovního doprovázení přináší?	206
2.5.	Proces supervize	206
2.6.	Dovednosti supervizora	207
2.7.	Typy supervize.....	207
2.8.	Ukázka modelu supervize kolegů – Peer Supervision Group.....	207
2.9.	Příklad z praxe supervize ve skupině kolegů.....	208

O autorech.....	211
------------------------	------------